

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J., správcu konkurznej podstaty úpadcu J. v likvidácii**, so sídlom v K., proti žalovanému **J.**, bývajúcemu v K., **o zaplatenie 773 873 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12 C 794/1996, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 2. apríla 2008 sp. zn. 2 Co 294/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie **o d m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I uznesením z 5. septembra 2007 č.k. 12 C 794/1996-234 pripustil zámenu účastníka konania na strane žalujúcej tak, že namiesto doterajšieho žalobcu vstupuje do konania C., s.r.o., so sídlom v K.; žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Rozhodol tak vychádzajúc z podania C., s.r.o., so sídlom v K. z 13. februára 2007, ktorým navrhol zámenu účastníka na strane žalobcu. Mal za to, že boli splnené podmienky pre zámenu účastníka na strane žalobcu podľa § 92 ods. 2, 3 O.s.p., nakoľko zmluvou o postúpení pohľadávky nastala skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod práva.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 2. apríla 2008 sp. zn. 2 Co 294/2007 odvolanie žalovaného podané proti uzneseniu súdu prvého stupňa o pripustení zámene účastníka na strane žalobcu odmietol ako podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že proti uzneseniu o pripustení zámene účastníkov podľa § 92 ods. 2 O.s.p. je prípustné odvolanie, avšak môže ho podať iba žalobca, ktorý má z konania vystúpiť, prípadne účastník, ktorý má do konania na strane žalobcu vstúpiť.

Žalovaný, ktorého súhlas k zámene účastníka na strane žalobcu sa v zmysle § 92 ods. 3 O.s.p. nevyžaduje, nemá právo podať proti rozhodnutiu o pripustení zámeny účastníka na strane žalobcu odvolanie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom a že odvolací súd vec nesprávne posúdil po právnej stránke. Bol toho názoru, že je oprávnenou osobou na podanie odvolania proti uzneseniu súdu prvého stupňa o pripustení zámeny účastníka na strane žalobcu, keďže napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vyznelo v jeho neprospech. Poukázal na to, že odvolací súd nesprávne odôvodnil svoje rozhodnutie poukazom na judikatúru k § 92 ods. 1 O.s.p., o ktorý prípad však v danej veci nejde, nakoľko išlo o zámenu účastníka podľa § 92 ods. 2, 3 O.s.p.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. a/, b/ prvá veta O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené, je dovolanie prípustné vtedy, ak v ňom odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (písm. a/), alebo ak ním bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade

cudzozemského rozhodnutia (písm. b/) alebo uznesenie súdu prvého stupňa o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (písm. c/). Žalovaným je v danom prípade napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, teda rozhodnutie, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Jeho dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na námietku dovolateľa, ako aj s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta lebo nie), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., či len na skúmanie existencie vady dovolateľom priamo namietanej (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným).

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania bolo v dovolacom konaní osobitne skúmané, či postupom súdu nedošlo k odňatiu možnosti účastníka konania pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). V prejednávanej veci žalovaný odôvodnil prípustnosť dovolania vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že odvolací súd odmietol jeho odvolanie ako podané neoprávnenou osobou, hoci neboli splnené podmienky pre takýto postup. Podľa dovolacieho súdu žalovaný vytýka uvedenú vadu konania odvolaciemu súdu nedôvodne.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup, odnímajúci účastníkovi konania možnosť pred súdom

konat' a zakladajúci prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, treba považovať aj odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. v prípade, že podmienky preň neboli splnené, nakoľko odvolanie bolo podané osobou na podanie odvolania oprávnenou.

V prejednávanej veci dovolací súd pri skúmaní, či k takej vade nedošlo, vychádzal jednak z ustanovenia § 202 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom do 14. októbra 2008, upravujúceho prípady neprípustnosti odvolania proti uzneseniam súdu prvého stupňa, z ustanovenia § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p., podľa ktorého odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený, jednak z ustanovenia § 92 ods. 2, 3 O.s.p., v zmysle ktorého ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli (ods. 2), súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje (ods. 3).

Prípustnosť odvolania má vo všeobecnosti nielen stránku objektívnu, ale aj stránku subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku – či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je odvolanie prípustné (objektívna prípustnosť odvolania je vymedzená ustanovením § 202 O.s.p. v znení účinnom do 14. októbra 2008 určujúcim podmienky, v prípade splnenia ktorých je odvolanie prípustné). Na rozdiel od toho sa subjektívna stránka prípustnosti odvolania viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva odvolanie – či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom); takým dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím súdu prvého stupňa bol odvolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné, predpokladá zaujatie záveru o jeho prípustnosti tak po stránke objektívnej, ako aj po stránke subjektívnej. Posúdenie subjektívnej prípustnosti odvolania ale vo všeobecnosti predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti odvolania.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že proti uzneseniu o zámene účastníka podľa § 92 ods. 2, 3 O.s.p. je odvolanie prípustné, keďže Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 14. októbra 2008 prípustnosť odvolania nevyklučuje ani v ustanovení § 202 ods. 3, ani v inom ustanovení. V danom prípade preto rozhodujúcim zostalo posúdenie otázky, či odvolanie žalovaného proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým pripustil zámenu účastníka na strane žalobcu bolo tiež subjektívne prípustné.

Účelom zámene niektorého z doterajších účastníkov konania za iného účastníka podľa § 92 ods. 2 O.s.p. je, aby doterajší účastník bol nahradený tým, na ktorého boli práva a povinnosti, o ktorých sa koná, prevedené alebo na koho prešli. V prípade, že sa zámena týka postavenia žalobcu, pre vyhovenie návrhu na zámenu účastníka sa vyžaduje len súhlas toho, kto má vstúpiť na jeho miesto; súhlas žalovaného k navrhovanej zámene sa nevyžaduje.

Dovolací súd vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 92 ods. 3 O.s.p. je toho názoru, že súhlas žalovaného alebo stanovisko žalovaného k návrhu na zámenu účastníka na strane žalobcu (§ 92 ods. 2 O.s.p.) nemá právny význam. Tým, že súd prvého stupňa návrhu na zámenu účastníka na strane žalobcu vyhovie, jeho uznesením o pripustení zámene účastníka na strane žalobcu nie je žalovanému spôsobená žiadna ujma na jeho procesných právach. Keďže, ako už bolo uvedené vyššie, právo podať odvolanie prináleží len tomu účastníkovi, ktorému bola rozhodnutím spôsobená ujma, pričom v danom prípade žalovanému uznesením súdu prvého stupňa o pripustení zámene účastníka na strane žalobcu žiadna ujma na jeho procesných právach spôsobená nebola, nie je osobou subjektívne oprávnenou na podanie odvolania. Proti uzneseniu, ktorým bola pripustená zámena účastníka na strane žalobcu, môže podať odvolanie ten účastník, ktorý so svojím vstupom na miesto žalobcu nesúhlasil, hoci jeho súhlas bol nevyhnutný, resp. ten účastník, ktorý so svojím vystúpením z konania nesúhlasil.

Ak teda dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný nie je osobou (subjektívne) oprávnenou na podanie odvolania proti uzneseniu súdu prvého stupňa o pripustení zámene účastníka na strane žalobcu a odvolanie žalovaného podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. odmietol, rozhodol správne a týmto postupom žalovanému neodňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Žalovaný v dovolaní ďalej namieta, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. K odňatiu možnosti dovolateľa pred súdom konať nemohli viesť ani právne závery, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutia, lebo ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože súd svojím rozhodovaním neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., § 237 písm. f/ O.s.p. a že v dovolacom konaní nevyšla najavo žiadna z vád konania vymenovaných v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie procesne neprípustné. So zreteľom na to dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní vzniklo žalobcovi právo na náhradu trov dovolacieho konania proti dovolateľovi (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu však náhradu trov konania nepriznal, pretože nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. novembra 2008

**JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková